

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОММУНИКАЦИЙ

Кафедра теории и практики перевода

ВАСИЛЕВСКАЯ Виктория Александровна

**ОСОБЕННОСТИ РЕЧЕВЫХ АКТОВ ОТКАЗА В
АНГЛОЯЗЫЧНОМ ДИАЛОГЕ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
В.Н. Василина

Допущена к защите

«__» _____ 20__ г.

Зав. кафедрой теории и практики перевода

кандидат филологических наук, доцент Т.В. Никитенко

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Структура и объем дипломной работы. Дипломная работа 68 страниц, 2 главы, 60 источников, 2 таблицы, 1 приложение.

Ключевые слова: РЕЧЕВОЙ АКТ, ОТКАЗ, ДИСКУРС, АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК.

Объект исследования: англоязычные эпизоды общения, содержащие речевые акты отказа.

Предмет исследования: речевые акты отказа в различных англоязычных диалогах: их прагмалингвистические особенности и способы выражения.

Цель исследования: выявить особенности речевого акта отказа в современном англоязычном дискурсе.

Методы исследования: метод контекстуального анализа, метод описательного анализа, метод сплошной выборки, метод статистической обработки данных.

Полученные результаты и их новизна. В работе установлено, что для успешного общения необходимо учитывать контекст, точно формулировать высказывания, учитывая лексические и грамматические аспекты, а также нормы речевого этикета. Систематизированы объекты речевого акта отказа. Определены наиболее частотные средства выражения отказа в коммуникации. Ими являются утвердительные предложения со значением отказа (19,3%), наречия (5,26%), риторические вопросы (3,51%), местоимения (1,75%). Наиболее часто встречающимся средством выражения являются отрицательное слово *no* и частица *not* (70,18%). В англоязычном дискурсе чаще встречаются выражения отказа в косвенной форме – 59,65%. Прямой речевой акт отказа встречается в 40,35% из всех проанализированных диалогов.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы. Настоящая работа представляет собой самостоятельное научное исследование, результаты которого подтверждены научной методикой исследования.

Область возможного практического применения. Полученные результаты исследования могут быть полезны для педагогов, занимающихся проблемами коммуникации, а также при написании курсовых и дипломных работ.

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём дыпломнай працы. Дыпломная праца 68 старонак, 2 раздзела, 60 крыніц, 2 табліцы, 1 дадатка.

Ключавыя словы: МАЎЛЕНЧАЙ АКТ, АДМОВА, ДЫСКУРС, АНГЛІЙСКАЯ МОВА.

Аб'ект даследавання: англамоўныя эпізоды зносін, якія змяшчаюць маўленчыя акты адмовы.

Прадметам даследавання з'яўляюцца маўленчыя акты адмовы ў розных англамоўных дыялогах: іх прагмалінгвістычныя асаблівасці і спосабы выражэння.

Мэта даследавання: выявіць асаблівасці маўленчага акта адмовы ў сучасным англамоўным дыскурсе.

Метады даследавання: метады кантэкстуальную аналізу, метады апісальнага аналізу, метады суцэльны выбаркі, метады статыстычнай апрацоўкі дадзеных.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. У працы ўстаноўлена, што для паспяховага зносін неабходна ўлічваць кантэкст, дакладна фармуляваць выказванні, улічваючы лексічныя і Граматычныя аспекты, а таксама нормы маўленчага этыкету. Сістэматызаваны аб'екты маўленчага акта адмовы; вызначаны найбольш частотныя сродкі выражэння адмовы ў камунікацыі. Імі з'яўляюцца сцвярдзальныя прапановы са значэннем адмовы (19,3%), прыслоўі (5,26%), рытарычныя пытанні (3,51%), займеннікі (1,75%). Найбольш часта сустракаюцца сродкам выказвання з'яўляюцца адмоўнае слова *no* і часціца *not* (70,18%). У англамоўным дыскурсе часцей сустракаюцца выразы адмовы ва ўскоснай форме – 59,65%. Прамы маўленчы акт адмовы сустракаецца ў 40,35% з усіх прааналізаваных дыялогаў.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы. Сапраўдная праца ўяўляе сабой самастойнае навуковае даследаванне, вынікі якога пацверджаны навуковай метадыкай даследавання.

Вобласць магчымага практычнага прымянення. Атрыманыя вынікі даследавання могуць быць карысныя для педагогаў, якія займаюцца праблемамі камунікацыі, а таксама пры напісанні курсавых і дыпломных работ.

ABSTRACT

Structure and the scope of the diploma work. Diploma work 68 pages, 2 chapters, 60 sources, 2 tables, 1 app.

Keywords: SPEECH ACT, REFUSAL, DISCOURSE, ENGLISH.

The object of the research: English-language episodes of communication containing speech acts of refusal.

The subject of the research is speech acts of refusal in various English-language dialogues: their pragmalinguistic features and ways of expression.

The purpose of the research is to identify the features of the speech act of refusal in modern English-language discourse.

Methods used in the research: contextual analysis method, descriptive analysis method, continuous sampling method, statistical data processing method.

The results of the work and their novelty. It was found that for successful communication it is necessary to take into account the context, accurately formulate statements, taking into account lexical and grammatical aspects, as well as the norms of speech etiquette. The objects of the speech act of refusal are systematized; the most frequent means of expressing refusal in communication are determined. They are affirmative sentences with the meaning of refusal (19.3%), adverbs (5.26%), rhetorical questions (3.51%), pronouns (1.75%). The most common means of expression are the negative word *no* and the particle *not* (70.18%). In English-language discourse, expressions of refusal in an indirect form are more common – 59.65%. The direct speech act of refusal is found in 40.35% of all analyzed dialogues.

Authenticity of the materials and results of the diploma work. This work is an independent scientific study, the results of which are confirmed by the scientific research methodology.

Recommendations on the usage. The obtained research results can be useful for teachers dealing with communication problems, as well as when writing term papers and theses.